

Právo, 19.9.2007

Promrhaly se čtyři roky, kandidaturu nezvažuji

Jiří Vavroň

PROFESOR EKONOMIE NA MICHIGANSKÉ UNIVERZITĚ JAN ŠVEJNAR ŘEKL PŘÁVU:

* Mohou již zelení malovat transparenty Švejnar na Hrad?

Je pro mne ctí, že se o mně v takovéto souvislosti jedná, vážím si toho. Že bych ale kandidoval na funkci prezidenta, o tom jsem reálně neuvažoval.

* Taková nabídka se ale neodmítá! Vznikl tenhle postoj po setkáních s českými politiky, kteří o vás začali mluvit jako o případném protikandidátovi Václava Klause?

Mluvil jsem skutečně s představiteli různých stran, nechci je jmenovat. Víím, že mají zájem najít kandidáta. Ale já osobně zatím nevidím žádnou možnost, že by existovala široká shoda nebo dohoda či podpora mé kandidatury, aby se jednalo o reálnou záležitost, a chápu to. Pro zemi je důležité, aby volba prezidenta byl důstojný akt, ve kterém se utkají a hlavně vyjádří svoje názory, myšlenky a zkušenosti výrazné a silné osobnosti, ze kterých vzejde reprezentant republiky.

* O to se ale politici snaží, proto padlo i vaše jméno

Bylo by dobré, kdyby strany hledaly kandidáty po celých pět let, ne dva měsíce před volbami. Kandidáti by měli dlouhodobě představovat svoje názory, být dlouhodobě známí, ne se vynořit z hlubin. V tomhle se tady promrhaly čtyři roky. Současný prezident, který má zájem ve funkci pokračovat, připravuje svoji kandidaturu celé svoje volební období. Politické strany, poslanci či senátoři, kteří uvažují o jiném kandidátovi, jsou proto v zásadní nevýhodě.

* Podle premiéra Topolánka je ale předčasné nyní mluvit o kandidátech na prezidenta. Je to podle něj téma tak na prosinec, tedy dva měsíce před volbou.

Maximálně dva měsíce před volbami se mohou uskutečnit veřejné duely. Přípravné období musí být delší. Kdo budou hlavní kandidáti, musí být lidem známo delší dobu. Prezidentské volby ukazují slabiny českých politiků - chybějí koncepčnosti a dlouhodobé zaměření na konkrétní cíle. Možná je to tím, že lidé aktivní v politice nemají dost času na reflexi, úvahy, přípravy, stále řeší aktuální problémy a koncepční, zásadní rozhodnutí dohánějí na poslední chvíli. Na dlouhodobější úvahy, strategická rozhodnutí a plány nemají prostě čas.

* Možnost, že budete kandidovat, měla ale ten efekt, že jste se o sobě něco dozvěděl. Podle ČSSD jste liberální ekonom.

Hlavně, že nejsem neliberální ekonom. Když se podívám na svůj profesionální život, tak jsem vždy pracoval na řešení problému, jak může vládní hospodářská politika zlepšit prosperitu a blahobyt společnosti, nad to, kam ji vede tržní hospodářství. Snažím se tedy využít trhu, to je liberální přístup, ale valná většina mé práce spočívá v úsilí najít ten nejlepší způsob, jakým se dá např. rozpočtem zlepšit blahobyt společnosti. V tom smyslu bych zase nálepku liberálního ekonomy, který se spoléhá jen na tržní hospodářství, tak nebral.

* Podle komunistů znáte českou realitu pouze z rychlíku.

Jsem tady od roku 1990, v kontaktu jsem byl prakticky se všemi vládami, spoluzaložil jsem CERGE - Národohospodářský ústav, který patří mezi špičkové pracoviště v celé Evropě a vzdělává novou generaci ekonomů pro 27 zemí. Získal jsem zdarma poznatek, že je třeba zlepšit komunikaci s veřejností, což řeknu i svým kolegům v CERGE.